FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

fremsat den 31. maj 2001 [1]

1. Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber har nedlagt påstand om, at det fastslås, at Den Hellenske Republik har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler den i sektoren for mobil- og personkommunikation. Traktatbruddet består i, at der ikke er udstedt nye licenser efter DCS 1800- og DECT-standarderne.

I — De relevante retsregler

2. Kommissionens direktiv 96/2/EF af 16. januar 1996 [2] har, for så vidt angår mobil- og personkommunikation, ændret ordlyden af Kommissionens direktiv 90/388/EØF af 28. juni 1990 om liberalisering af markedet for teletjenester [3].

3. Ifølge ottende betragtning til direktiv 96/2 bør »medlemsstaterne [...] kunne undlade at give licens til eksisterende operatører, f.eks. operatører af GSM-systemer, der allerede opererer på deres område, hvis det kan påvises, at dette ville fjerne en effektiv konkurrence ved navnlig at styrke en dominerende stilling [...]« [4].

4. Artikel 2, stk. 1, bestemmer, at »uden at dette berører artikel 2 i direktiv 90/388/EØF og med forbehold af denne artikels stk. 4 [5], må medlemsstaterne ikke nægte at udstede licens til drift af mobilkommunikationssystemer efter DCS 1800-standarden, senest efter vedtagelsen i European Radiocommunications Committee (ERC) af en beslutning om allokering af DCS 1800-frekvenser, og under alle omstændigheder senest den 1. januar 1998«.

1 — Originalsprog: spansk.

2 — EFT L 20, s. 59.

3 — EFT L 192, s. 10.

4 — Direktiv 96/2 anbefaler medlemsstaterne inden for mobil- og personkommunikation at give forrang til europadækkende standarder, f.eks. GSM, DCS 1800, DECT — som er digitale europæiske trådløse telekommunikationstjenester — og ERMES (syvende betragtning). DCS 1800-standarden, som skal betragtes som en del af GSM-systemet, omfatter frekvenserne 1700-1900 MHz (ottende betragtning).

5 — Dette stykke bestemmer, at »medlemsstaterne om nødvendigt [skal] vedtage foranstaltninger til at sikre, at bestemmelserne i denne artikel gennemføres under hensyntagen til kravet om at sikre en effektiv konkurrence mellem de operatører, der konkurrerer på de relevante markeder«.

5. I samme artikel 2 forbydes det i stk. 2, stadig med forbehold af stk. 4, at medlemsstaterne med virkning fra direktivets ikrafttræden [6] nægter »at udstede licens til tilslutning til offentlige net/telepunktapplikationer, herunder til systemer, der opererer efter DECT-standarden«.

6. Ved direktiv 96/2 er der indsat forskellige bestemmelser i den oprindelige ordlyd af direktiv 90/388, navnlig artikel 3a, hvis stk. 2 og 3 lyder således:

»For så vidt som der findes disponible frekvenser, skal medlemsstaterne tildele licenser efter åbne, ikke-diskriminerende og gennemsigtige procedurer.

Medlemsstaterne må kun begrænse antallet af licenser til mobil- og personkommunikationssystemer ud fra hensynet til væsentlige krav og kun, når dette har relation til manglen på disponibelt frekvensspektrum, og hvor dette er begrundet ud fra proportionalitetsprincippet.«

6 — Som ifølge artikel 5 skete den 15.2.1996.

7. Ifølge artikel 1, stk. 1, trettende led, i direktiv 90/388 [7] forstås ved »væsentlige krav« »ikke-økonomiske hensyn til den offentlige interesse, der kan foranledige en medlemsstat til at indføre betingelser for oprettelsen og/eller driften af telenet eller tilrådighedsstillelsen af teletjenester [...]«. Blandt disse hensyn er navnlig »effektiv brug af frekvensspektret og forhindring af generende interferens mellem radiobaserede telekommunikationssystemer og andre rum- eller jordbaserede tekniske systemer«.

II — De faktiske omstændigheder

8. Ved dekret nr. 437/1995 udstedt af Den Hellenske Republiks præsident blev der udstedt to licenser til det nationale teleselskab OTE (Organismos Tilepikinoniom Ellados AE): den ene til levering af trådløse digitale mobiltjenester i overensstemmelse med DCS 1800-standarden [8] og den anden almindelige licens til tilslutning til det offentlige net/telepunktapplikationer, der opererer efter CT2- og DECT-standarden [9]. Disse to licenser blev tildelt det nævnte selskab umiddelbart uden offentliggørelse eller forudgående udbud, og følgelig uden at andre selskaber havde haft mulighed for

7 — Som affattet ved artikel 1 i direktiv 96/2.

8 — Sag C-396/99.

9 — Sag C-397/99.

at ansøge. Tilslagsmodtageren overdrog den førstnævnte af disse licenser til sit datterselskab CosmOTE.

9. Den 29. juli 1997 modtog Kommissionen to klager vedrørende de respektive betingelser for tildelingen af disse tilladelser, og den 5. september 1997 fremsendte den klagerne til de græske myndigheder, for at de kunne fremsætte deres bemærkninger om deres indhold.

10. Den græske regering svarede ved skrivelse af 28. november 1997. Med hensyn til DCS 1800-licensen oplyste den, at kun en tredjedel af frekvensspektret var blevet tildelt det nationale telekommunikationsselskab, og at der i dette spektrum stadig var to gange 50 MHz, som kunne anvendes af andre operatører. Den tilføjede, at den, før den tildelte nye DCS 1800-licenser, ville sikre sig, at dette ikke begrænser den frie konkurrence på markedet for mobiltelefoni. Med hensyn til DECT-licenserne anførte den, at den ikke havde nægtet at udstede en licens til klageren, og at den var i færd med at behandle dennes ansøgning.

11. Efter at have modtaget og gennemgået den græske regerings svar tilsendte Kommissionen den to åbningsskrivelser, nemlig den 28. april 1998 for DCS 1800-licenserne og den 12. maj 1998 for DECT-licenserne.

12. Disse to skrivelser blev besvaret den 31. juli 1998. I sine svar underrettede den sagsøgte medlemsstat Kommissionen om, at artikel 2, stk. 1 og 2, i direktiv 96/2 var blevet gennemført i græsk ret ved præsidentens dekret nr. 124/1998, hvis artikel 3 og 7 giver mulighed for at begrænse udstedelsen af licenser til mobil- og personkommunikation, når begrænsningen skyldes, at der ikke er frekvenser til rådighed, og når den er begrundet i proportionalitetsprincippet, i betragtning af, at det er nødvendigt at forhindre generende interferens, fremme investeringer og sikre konkurrencen. Den erklærede ligeledes, at den var i færd med at udarbejde en bekendtgørelse om proceduren og betingelserne for tildeling af DCS 1800- og DECT-licenser, som ville blive fastsat i løbet af kort tid.

13. I to senere meddelelser, begge af 29. september 1998, fastslog den græske regering, at den ikke var i stand til at offentliggøre udbud for nye DCS 1800- og DECT-mobiltelefonilicenser, selv om der var frekvenser til rådighed, fordi disse ikke kunne tildeles, da der ikke fandtes et egnet system, der gjorde det muligt at kontrollere, om der eventuelt skete en ulovlig anvendelse af disse frekvenser.

14. Da Kommissionen var af den opfattelse, at disse omstændigheder skyldtes, at den græske regering selv havde forsinket indførelsen af et system til overvågning af frekvenser, tilsendte Kommissionen den 17. december 1998 den græske regering to begrundede udtalelser og opfordrede den til at bringe traktatbruddet til ophør inden to måneder fra deres modtagelse.

15. Den sagsøgte medlemsstat besvarede de to begrundede udtalelser ved to skrivelser af 23. februar 1999. Med hensyn til DCS 1800-licenserne underrettede den Kommissionen om, at den havde indledt drøftelser med de tre mobiltelefonselskaber om ændring, udvidelse eller harmonisering af deres bestående licenser og udnyttelsen af det spektrum, der var til rådighed for GSM-900- og DCS 1800-systemerne. Den tilføjede, at den sideløbende hermed var ved at udarbejde de nødvendige bestemmelser, og anførte nærmere som et nyt argument, at udøvelsen af den politik, som fællesskabsinstitutionerne krævede, forudsatte, at der var et spektrum med passende kvalitative kendetegn til rådighed. Den anførte ligeledes, at den tilskyndede til, at der blev oprettet et system til forvaltning af spektret af radiofrekvenser. Med hensyn til DECT-licenserne gentog den sit argument om, at da der ikke var et kontrolsystem til rådighed, som var egnet til at gøre udnyttelsen effektiv for brugerne, var spektret ikke til rådighed.

16. Efter at have modtaget disse svar anlagde Kommissionen den 13. oktober 1999 to søgsmål, som er forenet i nærværende sager.

III — Retsforhandlingerne for Domstolen og parternes påstande

17. Ved kendelse af 1. december 1999 besluttede Domstolens præsident at forene de to sager i betragtning af sammenhængen i deres genstand.

18. Kommissionen har nedlagt påstand om, at det fastslås, at Den Hellenske Republik har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler den i henhold til artikel 2, stk. 1 (sag C-396/99) og 2 (sag C-397/99) i direktiv 96/2 sammenholdt med artikel 3a, stk. 2 og 3, i direktiv 90/388, og om, at den tilpligtes at betale sagens omkostninger.

19. Den sagsøgte medlemsstat har nedlagt påstand om frifindelse og om, at Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

20. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen med parternes udtrykkelige samtykke og i henhold til procesreglementets artikel 44a besluttet, at retsforhandlingerne ikke omfatter et mundtligt stadium.

21. Under sit generelle møde den 13. marts 2001 besluttede Domstolen at anmode de

kompetente tjenestegrene om en oversættelse til fransk af den græske trafik- og kommunikationsministers bekendtgørelse nr. 78574, som blev tilsendt mit kabinet den 30. april 2001.

IV — Gennemgang af sagerne

1. *Formålet med direktiv 96/2*

22. Direktiv 96/2 har til formål at udvide anvendelsesområdet for direktiv 90/388 til mobil- og personkommunikation. Mens det med den sidstnævnte retsakt tilstræbes at få indført et åbent marked i sektoren for tjenesteydelser inden for telekommunikation, har den førstnævnte samme formål i den særskilte sektor, som er dens genstand, gennem en ændring af en af bestemmelserne i direktiv 90/388 og gennem indsættelse deri af nye bestemmelser.

23. Dens formål er altså at indføre fri konkurrence på markedet for mobil- og personkommunikation. I overensstemmelse med dette formål forbyder artikel 2 medlemsstaterne fra den 1. januar 1998 [10] at nægte at udstede licens til drift af mobilkommunikationssystemer efter DCS 1800-standarden (stk. 1) og fra den 15. februar 1996 [11] at nægte at udstede DECT-licenser (stk. 2).

24. Fra disse datoer skulle markedet for mobil- og personkommunikation gennem de to nævnte systemer forblive åbent, hvilket har en tredobbelt konsekvens:

1) Bortset fra tilfælde, hvor der ikke findes disponible frekvenser, kan medlemsstaterne ikke begrænse antallet af licenser. Desuden skal begrænsningen være begrundet i almene hensyn og hensyn af ikke-økonomisk art som effektiv brug af frekvensspektret og forhindring af generende interferens. Under alle omstændigheder skal beslutningen om fastsættelse af antallet af licenser træffes under overholdelse af proportionalitetsprincippet [12].

2) De udstedte licenser må ikke omfatte ugrundede tekniske eller ikke-tekniske

10 — Eller i givet fald fra den dato, da European Radiocommunications Committee har vedtaget en beslutning om allokering af DCS 1800-frekvenser.

11 — Direktivets ikrafttrædelsesdato.

12 — Jf. artikel 3a, stk. 3, og artikel 1, stk. 1, trettende led, i direktiv 90/388, som er indsat ved direktiv 96/2.

restriktioner eller omfatte eksklusive rettigheder [13].

3) Procedurerne for udstedelse af licenser skal være gennemsigtige og offentlige og gennemføres efter objektive kriterier og uden diskriminerende virkninger [14].

26. Efter min opfattelse må der gives Kommissionen medhold. Den frie konkurrence på markedet for mobil- og personkommunikation kræver, at muligheden for at få adgang til dette marked ikke er begrænset. Når denne adgang er betinget af, at der opnås en tilladelse, så betyder dette, at de berørte skal have kendskab til den procedure, som de skal følge, og de kriterier, som vil gælde for dens udstedelse, og som under alle omstændigheder skal sikre en lige behandling af de bydende uden noget som helst diskriminerende aspekt. Imidlertid er der ikke nogen grovere tilsidesættelse af den frie adgang til et marked end den omstændighed, at der ikke er nogen indgangsport og ikke noget vindue, hvorigennem man kan iagttage, hvordan og til hvem tilladelserne gives.

2. *De påtalte traktatbrud*

25. Det er den sidstnævnte konsekvens, der har betydning i disse sager. I sine stævninger har Kommissionen anført, at præsidentens dekret nr. 124/1998 ikke er tilstrækkeligt til at anvende direktiv 96/2 korrekt, fordi det ikke fastsætter betingelserne og procedurerne for udstedelse af licenser. Personer, der er interesserede i en licens til mobil- og personkommunikation, har ikke mulighed for at indgive ansøgning eller bud, fordi de ikke kender driftsbetingelserne og udvælgelseskriterierne. Den frie konkurrence på dette marked er derfor begrænset.

27. Det er denne situation, som foreligger i nærværende sag, hvor der fra de ovenfor angivne datoer [15] ikke er givet nye licenser til mobil- og personkommunikation, der anvender DCS 1800- og DECT-teknologierne. Og der kunne ikke gives sådanne licenser, fordi der ikke i den græske retsorden findes nogen bestemmelse, der fastsætter proceduren og kriterierne for udstedelse af sådanne tilladelser.

28. Præsidentens dekret nr. 124/1998 er begrænset til at bestemme, at licenser til person- og mobilkommunikationssystemer kan begrænses, når frekvensspektret er

13 — Jf. artikel 3a, stk. 1, nr. iii), og artikel 3c (indsat ved direktiv 96/2) samt artikel 2, stk. 1, i direktiv 90/388. Den oprindelige version af artikel 1, stk. 2, udelukkede mobiltelefoni fra direktivets anvendelsesområde. Ved den nye affattelse af denne bestemmelse, som blev indført ved direktiv 96/2, udvidedes anvendelsesområdet for direktiv 90/388 til dette kommunikationssystem.

14 — Jf. artikel 2, stk. 2, artikel 3a og 3b i direktiv 90/388 (de to sidstnævnte indsat ved direktiv 96/2).

15 — Jf. punkt 23 i dette forslag til afgørelse.

opbrugt [16], at forbyde, at der pålægges uberettigede tekniske restriktioner, når der er frekvenser til rådighed [17] og at fastsætte nogle generelle og vejledende kriterier, hvorefter der skal udstedes licenser til DCS 1800- og DECT-systemerne [18], men fastsætter på ingen måde de nødvendige regler og procedurer herfor.

den ministerielle bekendtgørelse nr. 78574 af 24. november 1999, som supplerer bestemmelserne i præsidentens dekret nr. 124/1998 og fastsætter procedurerne og kriterierne for udstedelse af licenser.

A — Sektoren for mobil- og personkommunikation i Grækenland

3. De af den græske regering anførte begrundelser

29. Den sagsøgte medlemsstat har opgivet den forsvarslinje, som den har fulgt under den administrative fase [19] og ført diskussionen over på et terræn, som åbenbart er mere sikkert for dens interesser, men som er vanskeligere for Domstolen, da der her er tale om faktiske omstændigheder, som det er vanskeligt at bedømme. Den græske regering gør nu gældende, at da direktiv 96/2 blev udstedt, var der fri konkurrence på det indenlandske marked for mobil- og personkommunikation [20], og at denne faktiske omstændighed må tages i betragtning ved anvendelsen af direktiv 90/388 og 96/2. Den har tilføjet, at Kommissionens søgsmål er blevet uden genstand efter udstedelsen af

30. Strukturen af markedet for mobil- og personkommunikation i Grækenland på ikrafttrædelsestidspunktet for direktiv 96/2 og på de datoer, fra hvilke staterne ikke længere kunne nægte DCS 1800- og DECT-licenser [21], er uden betydning for afgørelsen af denne sag, hvorunder der er nedlagt påstand om, at det fastslås, at Den Hellenske Republik ikke har udstedt nye licenser i overensstemmelse med disse normer.

31. Jeg har fremhævet, at direktiv 96/2 havde til formål at indføre et åbent marked i sektoren for mobil- og personkommunikation, at det, for at nå dette mål, forbød medlemsstaterne fra bestemte datoer at nægte licenser til DCS 1800- og DECT-systemerne, og at det var en forudsætning for, at dette forbud kunne være effektivt, at der fandtes procedurer for udstedelse af tilladelser.

16 — Jf. artikel 3, stk. 1.

17 — Jf. artikel 3, stk. 2.

18 — Jf. artikel 3, stk. 2, in fine, og artikel 7.

19 — Det drejer sig om, at der ikke var et egnet system til kontrol af udnyttelsen af det bestående frekvensspektrum (såvel for DCS 1800-teknologien som for DECT-teknologien), der gav mulighed for at hindre en eventuel ulovlig brug deraf. Dette anbringende, som sagsøgte selv er frafaldet, er holdt uden for retsforhandlingerne, og følgelig behøver Domstolen ikke at besvare det; jeg vil derfor afholde mig fra at fremsætte nogen betragtning på dette punkt.

20 — Såvel for DCS 1800-teknologien som for DECT-teknologien.

21 — Jf. punkt 23 ovenfor.

Som eneste undtagelse har medlemsstaterne mulighed for ikke at opfylde forpligtelsen til at udstede de licenser, som de bliver ansøgt om, såfremt der ikke findes disponible frekvenser, og hvis der foreligger bestemte almene hensyn, stadig under forbehold af proportionalitetsprincippet [22].

32. Med direktiv 96/2 tilstræbes fri konkurrence i sektoren for mobil- og personkommunikation og opretholdelse af denne situation dér, hvor den består. Selv om denne kommunikation derfor i Grækenland var et åbent marked, skulle den sagsøgte medlemsstat opfylde de forpligtelser, der følger af direktiv 96/2. Som Kommissionen har præciseret i replikken, er den omstændighed, at der er konkurrence på markedet, ikke en grund, der berettiger en begrænsning af antallet af tilladelser. Hvis det forholdt sig anderledes, ville man løbe en risiko for, at en økonomisk sektor, som angiveligt opfyldte det af fællesskabslovgiver fastsatte formål, i tidens løb og på grund af manglende adgang for nye konkurrenter blev lukket og kontrolleret af nogle få erhvervsdrivende, nemlig dem, der var i besiddelse af en licens, da direktiv 96/2 trådte i kraft.

33. Ganske vist bortfalder forpligtelsen til at udstede nye tilladelser, hvis der ikke er disponible frekvenser, men dette er ikke tilfældet her. Den græske regering har selv erkendt, at der var et disponibelt spektrum for begge systemer [23]; den har i øvrigt ikke påberåbt sig almene hensyn og hensyn af ikke-økonomisk art, som kan begrunde og berettige den manglende opfyldelse af de forpligtelser, der følger af direktiv 96/2.

B — Den ministerielle bekendtgørelse nr. 78574

34. Som sin anden indsigelse har den sagsøgte medlemsstat anført, at Kommissionens påstande er blevet uden genstand efter udstedelsen af den ministerielle bekendtgørelse nr. 78574 af 24. november 1999 om kriterierne for proceduren for udstedelse, fornyelse, ændring, suspension og inddragelse af særlige licenser.

35. Indledningsvis vil jeg bemærke, at selv om det kunne antages, at det nævnte retlige instrument opfylder de krav, der følger af direktiv 96/2, foreligger det påtalte traktatbrud ikke desto mindre. Ifølge fast retspraksis må spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger traktatbrud, vurderes på baggrund af forholdene i medlemsstaten, som de var ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse, og senere ændringer kan

22 — Jf. punkt 24 ovenfor. Jf. ligeledes artikel 3a i direktiv 90/388.

23 — Jf. de meddelelser, som den har tilsendt Kommissionen den 29.9.1998.

ikke tages i betragtning af Domstolen [24]. I dette tilfælde står det fast, at den ministerielle bekendtgørelse, som er dateret den 24. november 1999, er trådt i kraft efter udløbet af den frist på to måneder, der blev fastsat i de begrundede udtalelser [25].

36. Diskussionen kunne standse her, men Kommissionen er selv gået længere og er ved en gennemgang af bekendtgørelsens indhold nået til den konklusion, at dens ikrafttræden ikke har ophævet det påtalte traktatbrud. Jeg deler denne opfattelse.

37. De forpligtelser, som følger af direktiv 96/2, og som Kommissionen kritiserer Den Hellenske Republik for ikke at have overholdt, er meget præcise. Artikel 2 formulerer dem negativt (medlemsstaterne »må [...] ikke nægte« DCS 1800- og DECT-licenser), men der er i virkeligheden tale om forpligtelser med positivt indhold: Medlemsstaterne skal være i stand til at tillade de DCS 1800- og DECT-tjenester, som de ansøges om, når der er disponible frekvenser, og når der ikke foreligger grunde, som efter bestemmelserne i direktiv 90/388 [26] berettiger en begrænsning af antallet af licenser.

38. Medlemsstaterne kan ikke indskrænke sig til »ikke at nægte« de licenser, som de ansøges om; de skal desuden skabe en fuldstændig lovgivningsmæssig ramme, som giver mulighed for at udstede dem »efter åbne, ikke-diskriminerende og gennemsigtige procedurer« [27]. Efter min opfattelse indeholder den græske bekendtgørelse ikke et udtømmende regelsæt, men kræver et supplement for at være fuldt effektiv og anvendelig. Med andre ord, de gældende bestemmelser i den sagsøgte medlemsstat opfylder ikke de forpligtelser, der følger af direktiv 96/2, og hvorefter der fra bestemte datoer ikke længere kan nægtes DCS 1800- og DECT-licenser, som de erhvervsdrivende ansøger om; for at opfylde disse forpligtelser er det nødvendigt at være i stand til at udstede sådanne licenser.

39. I bekendtgørelsens artikel 2, stk. 1, bestemmes, at antallet af licenser kan begrænses i de tilfælde, der opregnes udtømmende i den relevante lovgivning. Denne bestemmelse er dernæst gentaget i begyndelsen af stk. 5, hvor det tilføjes, at begrænsningen besluttes efter forudgående udtalelse fra det nationale telekommunikationsudvalg af trafik- og kommunikationsministeren ved begrundet bekendtgørelse, som desuden skal fastsætte proceduren for indkaldelse af bud efter de i samme stykke fastsatte nærmere bestemmelser og kriterier. Udstedelsen af licenser sker på grund-

24 — Jf. f.eks. dom af 27.11.1990, sag C-200/88, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 4299, præmis 13, af 25.11.1999, sag C-96/98, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 8531, præmis 19, og af 15.3.2001, sag C-147/00, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 2387.

25 — Den græske regering har besvaret udtalelserne den 23.2.1999; den har følgelig modtaget dem senest på denne dato, og følgelig begyndte den frist på to måneder, som Kommissionen gav den, at løbe den følgende dag, altså den 24.2. Det er klart, at da den ministerielle bekendtgørelse blev udstedt (den 24.11.1999), var fristen forlængst udløbet (24.4.1999).

26 — Jf. artikel 3a i direktiv 90/388, som er indsat ved direktiv 96/2.

27 — Jf. artikel 3a, stk. 2.

lag af et af følgende parametre: Den højeste vurdering på grundlag af kriterier »fastsat i gældende lovgivning«, den højeste vurdering i forhold til den højeste pris på grundlag af en beregning foretaget efter en matematisk model, som fastsættes af ministeren i den nævnte bekendtgørelse, eller resultatet af en udbudsprocedure [28].

40. For en umiddelbar betragtning fastsættes der i den ministerielle bekendtgørelse nr. 78574 et fuldstændigt regelsæt, men dette er dog ikke tilfældet. For at godtgøre dette er det tilstrækkeligt at bemærke, at dens anvendelse ikke giver mulighed for at udstede DCS 1800- og DECT-licenser, som det netop kræves i artikel 2 i direktiv 96/2. Såfremt en erhvervsdrivende på markedet for mobil- og personkommunikation dagen efter bekendtgørelsens ikrafttrædelse havde ansøgt om tilladelse efter disse bestemmelser, ville han have fået afslag, fordi der, selv om der fandtes ledige frekvenser i begge systemer, ikke var blevet truffet nogen beslutning om fastsættelse af antallet af disponible licenser, udbudsproceduren og metoderne for vurdering af bud.

41. Jeg har anført i det foregående, at fri adgang til sektoren for mobil- og personkommunikation krævede, at de berørte har kendskab til den procedure, som de skal følge, og kender de kriterier, hvorefter der vil blive givet tilslag. Den græske ministerielle bekendtgørelse, som jeg har gennemgået, skitserer dem blot, og dette udkast må suppleres for at få en endegyldig skikkelse, som gør det muligt for de berørte at konkurrere på lige betingelser på det pågældende marked [29].

42. Sammenfattende mener jeg, at Den Hellenske Republik har tilsidesat de forpligtelser, som påhviler den i sektoren for mobil- og personkommunikation i henhold til artikel 2 i direktiv 96/2 sammenholdt med artikel 3a i direktiv 90/388, idet den ikke har fastsat betingelserne og procedurerne for udstedelse af licenser efter DCS 1800- og DECT-standarderne.

V — Sagens omkostninger

43. Da der må gives Kommissionen medhold, må sagsøgte følgelig dømmes til at betale sagens omkostninger i henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2.

28 — Jf. den ministerielle bekendtgørelses artikel 2, stk. 5, litra d).

29 — Kommissionen har erklæret i replikken, at det i en sådan sammenhæng ikke er overraskende, at der ikke er indgivet nogen ansøgning om licens til anvendelse af DCS 1800-frekvenser, og at den eneste ansøgning vedrørende DECT-systemet er meget elementær.

VI — Forslag til afgørelse

44. I lyset af de foregående betragtninger foreslår jeg Domstolen at give Kommissionen medhold i de foreliggende forenede sager og at fastslå, at Den Hellenske Republik har tilsidesat de forpligtelser, som påhviler den i henhold til artikel 2, stk. 1 og 2, i Kommissionens direktiv 96/2/EF af 16. januar 1996 sammenholdt med artikel 3a, stk. 2 og 3, i Kommissionens direktiv 90/388/EØF af 28. juni 1990 om liberalisering af markedet for teletjenester, idet den ikke inden for de givne frister har fastsat betingelserne og procedurerne for udstedelse af licenser for mobil- og personkommunikation efter DCS 1800- og DECT-standarderne, og at dømme den sagsøgte medlemsstat til at betale sagens omkostninger.